

חומר העשרה

לקפוץ מעל העננים

מאת חגית בודנקין
בימוי אוסנת זיביל

עיצוב איה צוויגר
תאורה עדי שמרוני

משחק יעל איתן/גלי אשכנזי,
יולי סקר/דור ברנס,
אימרי ביטון/איתי שור,
כרמית מסילתי קפלן/אסנת זיביל

הצגה המבוססת על סיפורה של נערה אשר יזמה וייסדה תנועת נוער ראשונה מסוגה המפגישה בין ילדים בעלי מוגבלויות לנוער רגיל הפועל בהתנדבות. סיפור על חלומותיה, מאבקה והצלחותיה של אלונה בת ה 17, מתחילת דרכה כחונכת פרטית של תומר, ילד נכה בן 13, ועד לפתיחת הסניף הראשון של תנועת נוער ארצית ייחודית ומפארת.

ההצגה עוסקת במנהיגות צעירה, מעורבות חברתית, נתינה ושינוי עמדות.

תיאטרון הנפש ע"ר

ת.ד. 6195, תל-אביב 610610 | טלפון 03-5221100 | פקס 03-5227707 | דוא"ל nephesh@inter.net.il | www.nepheshtheatre.co.il

חומר העשרה

מורים יקרים

אנו מגישים לכם חומר הכנה ונושאים לדיון במטרה להעשיר את חווית הצפייה בהצגה. יש הסבורים כי כדי ליהנות מיצירה אמנותית די בכך שחווים אותה. יחד עם זאת, אנו מאמינים שההנאה קשורה גם בהבנת שפת התיאטרון הייחודית, מרכיביה וסימניה.

כל יצירה אמנותית הינה שילוב של תוכן וצורה.

באמנות התיאטרון מכיל התוכן מסר או אמירה, ואילו הצורה היא הסגנון האמנותי בו המסר מוגש. סגנון אמנותי פירושו משחק, תפאורה, תלבושות, תאורה, מוסיקה ותנועה; בעזרת כל אלה משפיעים התוכן והמסרים של ההצגה על הצופה, מרגשים אותו ומעוררים בו מחשבה.

ליצירה התיאטרלית מורכבות ייחודית משלה: היא תוצאה של שיתוף פעולה בין יוצרים מתחומי אמנויות שונים. יחד הם יוצרים את הצגת התיאטרון, כחוויה חד פעמית הנוצרת כל פעם מחדש, מול קהל צופים אחר, במקום אחר, בזמן אחר.

הצגת תיאטרון היא אפוא יצירה רבגונית ושלמה, וביכולתה לברוא עולם חדש, אחר, עולם של אשליה ודמיון, המקרין על עולם המציאות שלנו ומרעיף עליו קסם והנאה.

חומר רקע

בחיי היום יום בני נוער 'רגילים' כמעט ולא נפגשים עם הילדים בעלי הצרכים המיוחדים. ההפרדה מתחילה כבר מגיל הגן ובית הספר, כאשר ילדים אלה נשלחים לבית ספר מיוחד ובשעות אחר הצהריים אפשרויות למפגשים ושילוב בין שתי הקבוצות.

ההצגה מספרת על אלונה, נערה בת 17, שמתנדבת בשעות אחר הצהריים אצל תומר, ילד נכה שאינו מדבר ומתקשר בעזרת תקשורת חליפית. המפגש המיוחד בין השניים מוליד אצל אלונה את הרעיון

תיאטרון הנפש ע"ר

ת.ד. 6195, תל-אביב 6106100 | טלפון 03-5221100 | פקס 03-5227707 | דוא"ל nephesh@inter.net.il | www.nepheshtheatre.co.il

חומר העשרה

להקים תנועת נוער שתשלב בין ילדים נכים לילדים רגילים – ביחד הם יוכלו לשחק, לשמוע מוסיקה ולהכיר זה את זה.

כדי להגשים את החלום שלה, פונה אלונה לעידו, חבר ילדות ומנסה לגייס אותו לעזרתה. העולם של תומר זר לעידו, הוא אינו מבין את הצורך להתנדב עם ילדים שלא מבינים כלום' ומנסה 'להוריד' את אלונה מהרעיון המגוחך שלה. אבל אלונה לא מוותרת והמפגשים בין עידו לתומר משילים את מעידו את כל הדעות הקדומות והפחדים שאיתם גדל.

כעת נותר להם להתגבר על המכשול העיקרי, קבלת חדר במתנ"ס החדש שנבנה בעיר. במתנ"ס כמו בכל מבנה ציבור חדש יש נגישות לנכים ואלונה, עידו ותומר עושים הכל כדי לקבל את תשומת ליבה של ראש העיר כדי שהיא תקצה להם מקום לפעילות.

ההצגה מבוססת על הסיפור האמיתי של 'כנפיים של קרמבו'- תנועת נוער שהקימה עדי אלטשולר בזמן שהתנדבה אצל כפיר, ילד נכה. עדי, שראתה את הילד שבתוך הגוף הפגוע של כפיר החליטה שגם לו ולילדים כמוהו מגיעה שתהיה להם תנועת נוער והצליחה בעזרת מנהיגות, חוצפה נערית והמון אמונה להקים תנועת נוער שהיום יש לה סניפים בכל הארץ – הסניף התל אביבי נמצא בבית דני.

הסיפור של עדי נגע ללבן של האחיות חגית בודנקין המחזאית והבמאית אסנת זיביל. לחגית היה בן שנולד פגוע מאוד, נכה בכסא גלגלים ולא מדבר. דמותו של תומר בהצגה רקמה עור וגידים בהשראת בנה שהיה משולב כל חייו בחברה הרגילה.

חומר העשרה

מחשבות לדיון לאחר הצפייה בהצגה

א. שאלות המתייחסות לתוכן ההצגה

- האם אתה מכיר או פגשת פעם ילד כמו תומר?
- לכל אחד יש מכלול של תכונות. התכונות של תומר הבולטות לעין הן התכונות החיצוניות הפגועות. מהן?
- איך לדעתך נתפס ילד כמו תומר בעיני הציבור? איך אתה רואה אותו?
- עידו מגלה את התכונות של תומר שאינן גלויות לעין. מהן?
- באילו תכונות עידו דומה לתומר? אלונה דומה לתומר? באילו תכונות אתה דומה לתומר?
- האם אתה יכול לחשוב על תכונות שלך שבולטות לעין וגורמות לאנשים לראות אותך בצורה מסוימת? אילו תכונות שלך אינן בולטות לעין?
- מה המסר, ה'אני מאמין', של אלונה בהצגה?
- אלונה מנסה לשנות את העולם/ החברה. על מה היא מוותרת? האם במקומה גם אתה היית מוותר על דברים מסוג זה?
- האם יש משהו שאתה היית רוצה לשנות? מהו? עד כמה היית מוכן 'ללכת רחוק' בשביל זה?
- עידו שומר סוד. מדוע הוא שומר את הסוד? איך לדעתך משפיע עליו גילוי הסוד?
- האם ההצגה שינתה במשהו את ההיכרות שלך עם ילדים חריגים?
- אלונה מאמינה שילדים עם צרכים מיוחדים וילדים 'רגילים' צריכים להיות ביחד. מה דעתך?
- איך היית רוצה לראות את העתיד של ילדים כמו תומר בבית הספר, בצבא וכמבוגר?
- הרבה ילדים כמו תומר נמצאים עדיין במוסדות או בבתי ספר של החינוך המיוחד ונפגשים אך ורק עם ילדים כמותם. אתה, כנער מתנדב, יכול לתת להם לחוות את הילד שבתוכם. לאור ההצגה, האם אתה רואה חשיבות בדבר? והאם יש לך רעיון איך לתרום למען ילדים כאלה?
- 'כשאתה נותן אתה מקבל פי מאה' – מה דעתך? מה הקשר בין נתינה לקבלה?
- הקמת התנועה יכלה גם לא להצליח. האם עידו היה יוצא נפסד מההיכרות שלו עם אלונה

חומר העשרה

- ותומר? האם תומר היה יוצא נפסד? ואלונה?
• מה דעתך על הביטויים: "כולנו שונים אך כולנו שווים" / "נפש בריאה בגוף בריא" / "כולנו ערבים זה לזה".

ב. שאלות המתייחסות לסגנון התיאטרלי של ההצגה

- האם נהנית מהצפייה בהצגה?
- כיצד כתבה **המחזאית** את עלילת המחזה כך שהוא יעורר בנו עניין והתרגשות?
- מיהו לדעתך הגיבור הראשי של ההצגה? למה?
- מהם השינויים שעוברות הדמויות בהצגה?
- מהי לדעתך הסצנה המרגשת ביותר בהצגה? למה?
- כיצד שילבה **הבמאית** את הנגינה, השירים והמוזיקה בהצגה?
- כיצד היא סימנה את המעברים בין הסצנות השונות (בעזרת תאורה, מוסיקה או אמצעי אחר)? תן כמה דוגמאות אליהן שמת לב.
- כיצד היא סימנה את בדידותו של תומר? את ההתקהלות בסצנת פתיחת המתנ"ס?
- כיצד הבדילה בין הסצנות בהן אלונה מספרת את הסיפור שלה לבין יתר התמונות?
- כיצד סימנה **מעצבת התפאורה** את מקומות ההתרחשות של העלילה על הבמה? (פנים, חוץ, הבית, המשרד). שימו לב שלעתים חפץ אחד בודד, כמו כיסא גלגלים, חלון, טלית, ביכולתו להגדיר מושגים של זמן ומקום.
- כיצד יצרה **התאורה** בהצגה תחושה של זמן ההתרחשות? (יום, לילה)
- האם נעשה שימוש בתאורה על הבמה או מחוצה לה? (מנורת שולחן, פנס רחוב?)
- **המוזיקה** בתיאטרון שונה ממוזיקה שנכתבה למופע מוזיקאלי. לרוב אין למוזיקה כזאת חיים מעבר להצגה, היא מוזיקה מקורית, קיומה תלוי בהצגה ותכליתה לשרת אותה, ליצור אווירה והתרגשות. בהצגה זאת נבחרה מוזיקה של **הביטלס**, לעיתים מוזיקה חיה, לעיתים מוקלטת. האם היא מסייעת להמחשת המצבים הרגשיים שבהצגה: שמחה, בדידות, התקרבות. ספר כיצד היא השפיעה על תגובותיך?

חומר העשרה

- בתיאטרון נהוג להעריך את איכות עבודתו של שחקן על-פי מספר אמות מידה, ביניהם: מקוריות, אמינות, עקביות, רגישות. מה דעתך על משחק השחקנים?
- האם הם הצליחו לעורר הזדהות עם דמותם?
- כיצד הצליח השחקן המגלם את דמותו של תומר להעביר את עולמו, ללא מילים?